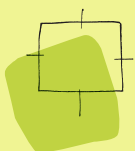
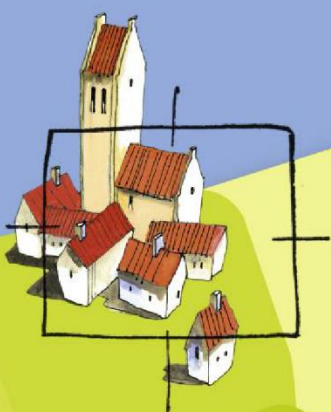

Natuurtoets uitbreiding Noardburgum

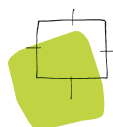
BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets uitbreiding Noardburgum

Inhoud
Rapport en bijlage(n)

16 september 2023
Projectnummer P002041

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Plangebied en voornemen	3
2	Soortenbescherming	6
2.1	Wet- en regelgeving	6
2.2	Inventarisatie	6
2.2.1	Planten	6
2.2.2	Vogels	6
2.2.3	Vleermuizen	7
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	8
2.2.5	Amfibieën	8
2.2.6	Reptielen, vissen en ongewervelden	8
2.3	Toetsing	8
2.3.1	Vogels	8
2.3.2	Vleermuizen	9
2.3.3	Grondgebonden zoogdieren	9
2.3.4	Amfibieën	10
3	Gebiedsbescherming	11
3.1	Wet- en regelgeving	11
3.1.1	Wet natuurbescherming	11
3.1.2	Natuur Netwerk Nederland	11
3.1.3	Weidevogelleefgebied en natuur buiten het NNN	11
3.2	Inventarisatie	11
3.3	Toetsing	11
3.3.1	Wet natuurbescherming	11
3.3.2	Provinciaal natuurbeleid	12
4	Beschermde houtopstanden	13
4.1	Wet- en regelgeving	13
4.2	Inventarisatie en toetsing	13
5	Conclusie	14
5.1	Soortenbescherming	14
5.1.1	Zorgplichtmaatregelen	14
5.2	Gebiedsbescherming	14

1 Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens om het dorp Noardburgum met 24 woningen uit te breiden. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 13 september 2023 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, droog/miezer, windkracht 4, NNO en 15 °C.

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied ligt aan de westzijde van het dorp en betreft twee weilanden. Het wordt in het noorden en noordoosten begrensd door de straten It Heech en Hanegraaffweg. Aan alle andere zijden wordt het begrensd door een (grotendeels) watervoerende sloot met daarachter een smalle houtwal. In het midden tussen beide weilanden bevindt zich ook een sloot met daarlangs jonge opslag en oevervegetatie (zie figuur 1).

De plannen bestaan uit het bouwen van 24 woningen op het terrein verdeeld over 2 onder 1 kap, vrijstaande woningen en rijwoningen. Alle sloten en houtwallen zullen behouden blijven. Zie figuur 2 voor een impressie van de geplande indeling.

---

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: www.ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 2. Verbeelding plan. Bron: Memo principeverzoek, Studio JK

Foto's 1 t/m 5. Impressie van het plangebied op 13 september 2023.

1. De weilanden met de sloot in het midden, kijkrichting is zuidwestelijk. 2. Plangebied gezien in zuidelijke richting. 3. Uiteinde van de westelijke sloot, in de zuidelijke hoek van het perceel. 4. De sloot in het midden. 5. Gesnoeide meidoornhaag in het noorden van het plangebied.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF) op 13 september 2023 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde nesten en enkele zoogdieren. Hierna worden per soortgroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen of bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Het grasland bestaat voornamelijk uit Engels raaigras, met daartussen hier en daar enkele algemene kruiden zoals witte klaver, smalle weegbree en gewone boterbloem. Geschikt habitat voor beschermde plantensoorten is hier ook niet aanwezig. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn deze en andere beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

2.2.2 Vogels

VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, boomvalk en buizerd (NDFF). Er bevindt zich geen bebouwing binnen het plangebied, dus voor soorten als huismus of gierzwaluw is er geen geschikt nestgelegenheid aanwezig. Alle bomen rondom het perceel zijn uitvoerig geïnspecteerd op roofvogelhorsten of nesten van kraaiachtigen, maar deze zijn niet waargenomen. De aanwezigheid van soorten als buizerd of boomvalk kunnen op voorhand worden uitgesloten.

---

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Daar waar de Hanegraaffweg een knik maakt, staat in de hoek van het perceel een zomereik met daaraan een torenvalkenkast (zie figuur 6). Eronder zijn geen braakballen of veren gevonden. Ook de kast zelf bevatte geen krijtstrepen of andere tekenen van gebruik. De kast is waarschijnlijk nog niet in gebruik geweest, maar dat kan het volgende broedseizoen wel het geval zijn.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal naar verwachting een zeer kleine rol spelen als foerageergebied voor diverse soorten. De vegetatie is te monotoon en intensief onderhouden om als zodanig te kunnen dienen.

OVERIGE SOORTEN

Met name in de smalle houtwallen rondom het perceel kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen zoals als merel, winterkoning, vink, roodborst en houtduif. De middensloot kan niet worden uitgesloten als broedlocatie voor wilde eend, maar is niet waarschijnlijk. Nesten van de te verwachten algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Foto 6. Torenvalkenkast in zomereik

2.2.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger bekend (NDFF). De bomen rondom het plangebied zijn geïnspecteerd op holtes, maar deze werden niet waargenomen. Hierdoor en door het gebrek aan bebouwing kunnen vleermuis verblijfplaatsen op voorhand worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Door de omzoming van de bomen rondom het plangebied is de kans aanwezig dat het wordt gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Dit creëert luwe omstandigheden waarin insecten zich ophouden.

VLIEGROUTE

Alle houtwallen rondom het plangebied kunnen onderdeel uitmaken van vliegroutes van vleermuizen.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

VRIJGESTELDE SOORTEN

Het grasland in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET VRIJGESTELDE SOORTEN

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde otter bekend (NDFF). Het plangebied is op geen enkele wijze geschikt voor otter. Deze soort heeft waterrijke gebieden nodig met brede en doorlopende watergangen van goede kwaliteit met prooiaanbod. Dit is binnen of direct rondom het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van otter binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. Overige niet vrijgestelde soorten worden niet verwacht binnen het plangebied.

2.2.5 Amfibieën

VRIJGESTELDE SOORTEN

De sloten rondom en in het midden van het perceel kunnen dienst doen als leefgebied en voortplantingslocatie voor algemene soorten zoals bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad. De overzijden van de sloten, aan de zijde van de houtwallen zijn geschikt als landhabitat voor gewone pad en bruine kikker. Het perceel zelf is daar niet geschikt voor vanwege de dichte en intensief onderhouden grasmat. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET VRIJGESTELDE SOORTEN

Er zijn geen niet vrijgestelde soorten amfibieën uit de directe omgeving bekend (NDFF). Tevens is het water niet geschikt voor beschermde niet vrijgestelde soorten amfibieën, hiervoor is het veel te voedselrijk. Deze kunnen op voorhand binnen het plangebied worden uitgesloten.

2.2.6 Reptielen, vissen en ongewervelden

Er zijn verder geen reptielen of beschermde ongewervelden uit de directe omgeving bekend. Het plangebied is voor deze ook niet geschikt. Het water is zeer voedselrijk, waardoor beschermde libellensoorten op voorhand uitgesloten kunnen worden.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vogels

JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Rondom het plangebied worden meerdere soorten vogels verwacht waarvan hun nestplaats jaarrond beschermd is, waaronder huismus, gierzwaluw, buizerd en boomvalk.

Er bevindt zich geen bebouwing, waardoor negatieve effecten op gebouw bewonende vogelsoorten zoals huismus of gierzwaluw op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Er zijn geen roofvogelhorsten waargenomen, waardoor vaste nestplaatsen van buizerd of andere roofvogels in de omringende houtwallen kunnen worden uitgesloten.

Hoewel het erop lijkt dat de torenvalkenkast niet in gebruik is geweest, kan dat bij een volgend broedseizoen wel zo zijn. De eik waarin deze is geplaatst niet zal gekapt worden, maar de omgeving niet meer geschikt zijn na het realiseren van de woningen. Daarmee verliest de kast ook zijn functionaliteit. Geadviseerd wordt om de kast voor het volgende broedseizoen te verplaatsen naar een andere locatie waar de rust en openheid voor de kast beschikbaar blijft.

FOERAGEERGEBIED

Het terrein zal marginaal gebruikt worden als foerageergebied. Er gaat geen foerageergebied van betekenis verloren bij het uitvoeren van de plannen. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies vanaf foerageergebied kunnen worden uitgesloten.

OVERIGE SOORTEN

Voor de overige vogelsoorten geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Dit geldt ook voor de bomen rondom het perceel, ondanks dat deze niet gekapt zullen worden. De werkzaamheden kunnen verstorend werken op broedende vogels. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode van half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

2.3.2 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied doet mogelijk dienst als foerageergebied voor vleermuizen. Dit is echter niet van essentieel belang voor het in stand houden van verblijfplaatsen. Het voedselaanbod zal veranderen en mogelijk zelfs verbeteren, afhankelijk van de inrichting rondom de huizen, waarbij gedacht wordt aan nectarplanten in de tuinen.

VLIEGROUTE

Er worden geen bestaande vliegroutes doorsneden als gevolg van de plannen. Wel kunnen de houtwallen dienst doen als vliegroute. Om ervoor te zorgen dat deze niet verstoord worden door de werkzaamheden dienen lichtarmaturen afgeschermd te worden zodat er geen lichtuitstraling op de bomen valt.

2.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te

verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

2.3.4 Amfibieën

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten zoals gewone pad en bruine kikker worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

3.1.1 Wet natuurbescherming

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

3.1.2 Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de provincie Fryslân nog Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in de op 23 september 2020 vastgestelde Omjouwingsfysy 'De Romte Diele' (Omgevingsvisie) en in regels vastgelegd in de Verordening Romte Fryslân 2014 (laatstelijk vastgesteld op 23 maart 2021). Het ontwerp van de Omgevingsverordening Fryslân 2021 is op 16 februari 2021 gepubliceerd.

3.1.3 Weidevogelleefgebied en natuur buiten het NNN

Vanuit de Omjouwingsfysy 'De Romte Diele' en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt voor natuur buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied en de bescherming van weidevogelgebieden.

3.2 Inventarisatie

Het plangebied ligt circa 6 km ten oosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Groote wielen'. Het ligt circa 1,6 km ten westen van NNN gebied. Op circa 500 m liggen enkele gebiedjes die zijn aangemerkt als Natuur buiten het NNN.

3.3 Toetsing

3.3.1 Wet natuurbescherming

Het plangebied ligt op ruime afstand van de Natura 2000-gebieden 'Groote wielen'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het

Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening uitgevoerd om inzichtelijk te maken of al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden³. Dit is niet het geval. Er is geen sprake van externe werking als gevolg van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelstellingen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 Provinciaal natuurbeleid

In de provincie Fryslân kent de NNN een externe werking. Dat betekent dat initiatieven die buiten de begrenzing van het NNN plaatsvinden geen negatieve effecten mogen hebben op de natuurwaarden waarvoor het gebied is aangewezen. De afstand tot het dichtstbijzijnde NNN gebied is dermate groot dat effecten als gevolg van externe werking op voorhand kunnen worden uitgesloten.

---

³ BügelHajema adviseurs (2022) Stikstofberekening Uitbreiding Noardburgum.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Binnen het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Fryslân is niet nodig.

5 Conclusie

Voor dit plan is op 13 september 2023 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kunnen definitieve conclusies worden getrokken over effecten op beschermde soorten en/of beschermde gebieden.

5.1 Soortenbescherming

Het wordt aanbevolen de torenvalkenkast voor het nieuwe broedseizoen te verplaatsen naar een geschikte locatie in de nabijheid van de huidige kast. Torenvalken geven de voorkeur aan open gebieden met een goed uitzicht op hun jachtterrein, zoals landbouwgronden, weilanden, of randen van bossen. Dit is cruciaal omdat torenvalken actieve jagers zijn en vanuit de kast hun jachtgebied moeten kunnen overzien. Hang de nestkast op een hoogte van minstens 3 tot 4 m boven de grond, gericht op het noordoosten.

Verstoring van eventuele vliegroutes van vleermuizen in de houtwal als gevolg van lichtuitstraling dient voorkomen te worden. Verstoring van vleermuizen wordt voorkomen door in de realisatie- en gebruiksfase gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling veroorzaken op de omringende bomen.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten is geen ontheffing van de Wnb nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen en de algemene zorgplicht van de Wnb in acht wordt genomen.

Ook dienen negatieve effecten op algemene broedende vogels voorkomen te worden door bij de werkzaamheden door buiten het broedseizoen te werken.

Circa een week voorafgaand aan graafwerkzaamheden moet de te verwijderen vegetatie worden gemaaid. Op die manier hebben algemene amfibieën- en grondgebonden zoogdiersoorten, waarvoor de algemene zorgplicht geldt, voldoende tijd om zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedssfeer van de aanlegwerkzaamheden.

5.2 Gebiedsbescherming

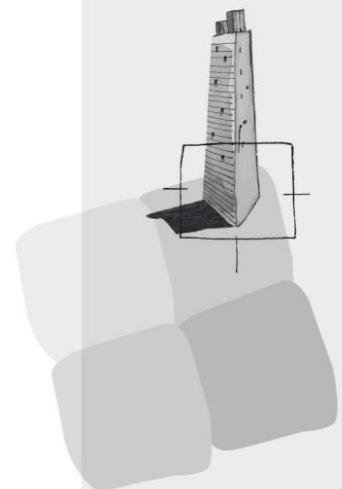
Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening heeft uitgewezen dat de stikstofdepositie niet boven de 0.00 mol N/ha/ja uitkomt.

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Fryslân vanwege in het kader van de Wnb beschermde houtopstanden is niet nodig.

Colofon

Projectnummer

P002041

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06

E info@bugelhajema.nl

W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en
Amersfoort